

VWS, Directie PG

t.a.v. (10)(2e), (10)(2e)

en (10)(2e), (10)(2e)

Datum: 15 april 2020

Uw kenmerk: -

Ons kenmerk: -

Telefoon: (10)(2e)

E-mail: (10)(2e)@gr.nl

Bijlagen: -

Onderwerp: COVID-19: Inventarisatie van adviestaken

Naast adviestaken op het gebied van infectieziekten en immunologie op langere termijn, ziet de Gezondheidsraad in het licht van de Coronacrisis een aantal specifieke taken op kortere termijn, in aanvulling op de wettelijke taken van het RIVM en BAO ten tijde van de crisis. Zoals past bij de werkwijze van de Gezondheidsraad zijn wetenschappelijke kwaliteit en onafhankelijkheid van de leden leidend. Door deze principes vergden de adviezen veelal veel tijd. Toch heeft de Gezondheidsraad in het verleden ook adviezen over bijvoorbeeld vaccinatie binnen enkele dagen tot weken uitgebracht, bijvoorbeeld rondom de griepdemonie 2009. Bijna in 'real time', en in goede samenwerking met het RIVM, bracht de Gezondheidsraad toen een serie adviezen uit over deze demonie. Dat is ook mogelijk als onderwerpen op het gebied van COVID-19 zouden worden geagendeerd.

Recente activiteiten

Begin maart 2020 heeft de Gezondheidsraad een aanzet gegeven om op korte termijn klinische interventiestudies te faciliteren, met name op gebied van onderwerpen waarover in Nederland unieke kennis en expertise bestaat. Dit initiatief is inmiddels door VWS en ZonMw tot uitvoering gebracht.

In april kreeg de Gezondheidsraad een adviesaanvraag over de prioritering van de pneumokokkenvaccinatie van ouderen in het licht van de COVID-19 uitbraak; dat advies wordt binnen een tijdsbestek van ca. 2 weken uitgebracht.

Overige potentiële bijdragen van de Gezondheidsraad

SARS-CoV2 apps, exit-strategie en bevolkingsonderzoek

Oplossingen om de verspreiding van het virus te vertragen en te controleren worden momenteel gezocht in een combinatie van testen, notificatie, en quarantaine. Er is een groot aantal medische, juridische, ethische en maatschappelijke vragen en onzekerheden rond het testen in de bevolking en notificatie van testuitslagen, al dan niet met een app. Een deel van het testbeleid raakt mogelijk aan de Wet bevolkingsonderzoek. Gezien deze vragen en de grote maatschappelijke en politieke belangen die aan de orde zijn, wordt in overweging gegeven de Gezondheidsraad om een medisch-wetenschappelijke, maatschappelijke en ethische afweging te vragen, die in een versnelde procedure zou kunnen plaatsvinden, in goed overleg met o.a. RIVM en het CEG. Zie de afzonderlijke notitie voor meer details.

Passieve en actieve vaccinatie tegen SARS-CoV-2

Er is momenteel nog geen vaccin (actieve immunisatie) tegen SARS-CoV-2 beschikbaar. Mogelijk kunnen reeds eerder neutraliserende antistoffen tegen het virus toegepast worden (passieve immunisatie). De vaste Commissie Vaccinaties van de Gezondheidsraad kan zich nu reeds voorbereiden op passieve en actieve immunisatie, om snel en doeltreffend te kunnen adviseren zodra vaccins of antistoffen beschikbaar komen. Belangrijke vragen zijn onder meer: op welke grond kan geprioriteerd worden tussen risicogroepen bij beperkte beschikbaarheid, en hoe kan met vaccinatie groepsimmunitet geoptimaliseerd worden? In het verleden heeft de

Bezoekadres
Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag

e. info@gr.nl
t. (10)(2e)
www.gezondheidsraad.nl

Pagina 1 van 2

Gezondheidsraad verschillende keren geadviseerd over prioritering bij behandeling of vaccinatie tijdens een griepdemonie. Hoewel de epidemiologie van en de risicogroepen voor COVID-19 essentieel anders zijn, kan de ervaring uit eerdere adviezen als basis dienen voor een advies hierover op relatief korte termijn. Hierover kan ook reeds voorbereidende afstemming gezocht worden met RIVM, CBG en ZIN.

Het immuunsysteem en COVID-19

Het immuunsysteem is op meerdere gebieden betrokken bij voorkómen, genezen, én verergeren van COVID-19. Enerzijds is er sprake van immuniteit tegen de infectie zelf en anderzijds is sprake van de afweerreactie van het lichaam tijdens de ziekte, die beloop en sterfte juist ongunstig kan beïnvloeden.

Wetenschappelijke kennis over de immuniteit is nog zeer beperkt:

- a. Kan nu reeds, tijdens de demonie, ook het aangeboren immuunsysteem gestimuleerd worden tegen de infectie, bijvoorbeeld met BCG-vaccinatie?
- b. Ook is vroeg tijdens de demonie kennis cruciaal over de afweerreactie van het lichaam tijdens de ziekte, die het beloop verslechtert. Kan tijdig remmen van de schadelijke respons voorkómen dat patiënten naar de intensive care moeten, om zo IC-capaciteit en sterfte te voorkomen? Kunnen sterfte en beademingsduur verminderd worden door bijsturen van de schadelijke immuunrespons bij patiënten aan de beademing? De Gezondheidsraad kan in afstemming met RIVM en VWS de mogelijkheid verkennen om op korte termijn hierover een signalering uit te brengen.

De gevolgen van COVID-19

De gevolgen van de COVID-19 uitbraak zullen groot zijn, zowel voor Nederland als de rest van de wereld. Naast economische gevolgen zullen maatschappelijke, psychologische en ethische aspecten aandacht en expertise behoeven. De medische zorg zal heringericht moeten worden, om de balans te herstellen tussen de blijvende zorgbehoefte voor COVID-19 (bij huisartsen, VVT, ziekenhuizen, ICs) en anderzijds de reguliere zorg.

Ook kunnen in de nabije toekomst mogelijk medische langetermijnevolgen (bijvoorbeeld longschade) van COVID-19 aan het licht komen, met een lange medische en maatschappelijke nasleep (vgl. Q-koorts). De Gezondheidsraad kan een advies voorbereiden over de gevolgen van de Coronacrisis op medisch, maatschappelijk, psychologisch en ethisch terrein. Hiervoor kan samenwerking met het CEG en/of de RVS verkend worden.

De lessen van COVID-19

Naast de medische en maatschappelijke gevolgen van COVID-19 zal er ook sprake zijn van geleerde lessen van de COVID-19 demonie. Gedacht kan worden aan intensive care-capaciteit of borging van productie en levering van beschermingsmiddelen en medicijnen. Ook hierover kan desgewenst advies gevraagd worden aan Gezondheidsraad, RVS, of andere partijen.